

Трансфертне ціноутворення, як інструмент управління процентним ризиком банку.

Трансфертне ціноутворення є інструментом визначення ціни фінансових ресурсів банку у процесі їх внутрішньої трансформації. Враховуючи трансфертні ціни, менеджери можуть приймати більш ефективні управлінські рішення, зокрема, спрямовані на управління процентним ризиком банку.

За результатами дослідження, визначено форми процентного ризику які можуть мінімізуватись на основі найбільш поширених у банках методів трансфертного ціноутворення (табл. 1).

Таблиця 1

Вплив методів трансфертного ціноутворення на форми процентного ризику

Підходи до встановлення трансфертної ціни	Методи трансфертного ціноутворення		Форми процентного ризику, що мінімізуються на основі відповідного методу трансфертного ціноутворення
	Визначення об'єкту ціноутворення	Концепція розрахунку ціни	
Ринковий	Єдиного фонду (Single pool)	Середня ринкова ставка	-
		Гранична ринкова ставка	-
	Декількох фондів (Multiple pool)	Середня ринкова ставка з диференціацією за строками, валютою і т.д.	ризик переоцінки
		Гранична ринкова ставка з диференціацією за строками, валютою і т.д.	ризик переоцінки, ризик зміни кривої дохідності
	За узгодженими строками погашення (Matched maturity)	Єдиної ринкової кривої дохідності	ризик переоцінки, ризик зміни кривої дохідності, базисний ризик
		Декількох ринкових кривих дохідності	ризик переоцінки, ризик зміни кривої дохідності, базисний ризик, ризик права вибору (опціону)
Витратний	Єдиного фонду (Single pool)	Середньозваженої вартості пасивів	-
		Середньозважених граничних витрат	-
		Покриття витрат (витрати плюс)	-
	Декількох фондів (Multiple pool)	Середньозваженої вартості пасивів з диференціацією за строками, валютою і т.д.	ризик переоцінки
		Середньозважених граничних витрат з диференціацією за строками, валютою і т.д.	ризик переоцінки
		Покриття витрат (витрати плюс) з диференціацією за строками, валютою і т.д.	ризик переоцінки

Як видно із таблиці 1, метод трансфертного ціноутворення за узгодженими строками погашення (matched-maturity funds transfer pricing) дає можливість управляти усіма основними формами процентного ризику. Його сутність полягає у встановленні трансфертної ціни на основі еталонної кривої дохідності (benchmark yield curve) певного фінансового ринку. Передбачається встановлення трансфертної ціни по кожному рахунку пов'язаному із рухом фінансових ресурсів у момент його відкриття у відповідності до наступних основних характеристик: термін залучення (розміщення) ресурсів (maturity term) та умови переоцінки (repricing tenor). Для кожного банківського рахунку визначається кінцева дата погашення або переоцінки і відповідності до неї визначається точка на ринковій кривій дохідності, яка відповідатиме базовій трансфертній ставці. Також враховуються додаткові характеристики, на основі яких може коригуватись базова трансфертна ціна: спред переоцінки (repricing spread), контрактний грошовий потік (contractual cash flow) та «вбудовані варіанти» (embedded options).

На нашу думку, врахування наведених характеристик ресурсів банку дозволяє управляти основними формами процентного ризику. Зокрема, врахування строковості та переоцінки ресурсів дозволяє мінімізувати ризик переоцінки та ризик зміни кривої дохідності; врахування «вбудованих варіантів» – ризик права вибору (опціону); врахування спреду переоцінки та контрактного грошового потоку – базисний ризик. Використання методу трансфертного ціноутворення за узгодженими строками погашення дозволяє відділити процентний ризик фінансових інструментів із фіксованими та плаваючими відсотковими ставками від інших видів ризику (перш за все кредитного) і передати даний ризик (за відповідну плату) центру фондування (казначейству). Крім того, даний метод трансфертного ціноутворення дає можливість прозоро та обґрунтовано розподіляти процентну маржу банку на три частини: центрів формування ресурсів, центру фондування (казначейства) та центрів розміщення ресурсів.

Савченко, Т.Г. Трансфертне ціноутворення, як інструмент управління процентним ризиком банку [Текст] / Т.Г. Савченко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: збірник тез доповідей XI Всеукраїнської науково-практичної конференції (30-31 жовтня 2008 р.). – Суми: УАБС НБУ, 2008. – Т. 2. – С. 107-109.